Reg. No. M. 2580.

శ్రీయుత

సంవత్సర చందా రు ౪ లు.

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక

సంపుటము ౧. | శనివారము ౭—౧౧—౧౯౩౧ | నెల్లూరు | సంచిక ౩౨

స్వదేశి సంస్థానముల నీతిశూన్యత!

శిశుహత్యలు-భార్యలనమ్ముట-అన్యభార్యాపహారణములు

" నీతిబాహ్యులపాలనము క్రిందప్రజలు ధర్మమును పాలింపరు "

ఒక ఆంగ్లయువతి తీవ్రనిరసనము

హెలెన్ సాండర్ సన్ సతి జార్జిసార్వభౌముని సాధ్యముగానిసంస్థానాధీశుల భోగములవర్ణించి, వారినిరంకుశతకు ప్రజల దానినత్వమును, క్షుద్బాధను హృదయవిదారితముగా వర్ణించుచున్నది. పైరుల పాడుజేయు మృగములచంపరాదు స్వంతకర్చుల బెట్టుకొని రైతులు అంతఃపురములో గొడ్డుచాకిరి, వెట్టిచాకిరి చేయవలసియున్నది.

సాండర్ సన్ సతి చాల కాలము ఒక భారత దేశ సంస్థానాధీశుని జనానాయం దుండి అందు నెరపబడుచున్న హైన్యములు, ఘోరముల ఇట్లు " పీపిల్ " పత్రికయందు వర్ణించుచున్నది :—

" లండనులో నాకు నాథర్తకు పరిపడినదిగాదు, బిడ్డల పోషణార్థమై హిందూ దేశమున ఒక స్వదేశ సంస్థానాధీశునికి సహచారిణిగా పనిలో ప్రవేశించితిని.

తెలుచుకొన్న కండ్లతో, విషయముల గ్రహించవలయునను ఉద్దేశముతో కొన్ని నేండ్లు హిందూదేశమునందుండుట నాయదృష్టము, కాని నా ఉద్దేశముల విని రాజకీయ ప్రతినిధులు మొదలగు మిత్రులు వలదని నిరోధించిరి.

రైతుతో శీతమైన ఆవాసము.

విచారించి నను పోవనున్న సంస్థానము " చెడ్డ జాబితా " లో లేదని తెలిసికొని అచటకు పోవుటను గూర్చి తృప్తిపడితిని.

రాణి విలంతుప్ప, యౌవనములో నున్న సౌందర్యవతి. చాలా విషయములో ఆమె హృదయ రంజకముగానుండినది. ఇతర సంస్థానాధిపతుల భార్యలవలెనే నగలతో మెరసిపోవుచున్నది. ఆమె ఆవాస మందిరము సహజా [illegible] విషయముల మిశ్రమైయున్నది.

భావసరణికి అందగలిగిన రమ్యవస్త్రములచే గదులు నిండి పోయినవి; అమూల్య

భరణములు, ఆడంబరమైన రత్నకంబళ్లు, అద్భుతమైన సామానులు ఉండినవి కాని అందు బ్రిటీషువారి పింగాణి పాత్రలలో పనికిమాలిన రకము కలసి సౌందర్య వైకల్యమును సంకరతను గూర్చినవి. దర్బారు సభ (హాలు) యందు సుగంధ తైల సామగ్రితో నిండిన అద్దపు అలమారా గలదు. గతించిన రాజుగారి దుస్తులు మొదలగునవి భయగారముల గూర్చుచున్నవి.

సార్వభౌమునికి అలవిగాని సౌఖ్యములు.

స్వల్ప సంస్థానాధీశులకుగూడ జార్జి సార్వభౌముని వంటుంబడికంటె జాస్తి ఆదాయముగలదు. ఈ ధనముతో సాధ్యములుగావని మనమునకు తోపింపచేయు విధమున సౌఖ్యానందములనుభవించుచు దురాచారాలకు ధనమును వెదజల్లుచున్నారు. మాద్రాస్ ప్రక్క రాజాఒకనికి 80 మోటార్లు గలవు. అందు ప్రపంచములో అధిక విలువఅయిన రోల్సు రాయ్సు కారులు చాలాకలవు. స్వారీ గుర్రములు 40 గలవు వీటిలో యింగ్లీషుజాతి, అరబ్బులు, వేల్సుజాతి, యింకా ప్రశస్తమైన దేశీయ రకములుగలవు అతనికి 100 మంది అంగరక్షకులు, ఇంకా అమూల్య వస్త్రమండితములగు 20 ఏనుగులు కొన్ని ఒంటెలు పరివారముగుచు రాజరిక వైభవమును గూర్చుచున్నవి. అతని ఖడ్గములు రత్నఖచితములు కయ్యబంగారుది. చూచిన తలతిరుగునట్టి ప్రశస్తనవరత్న మయాభరణములతో అతని భార్యలు అలంకరింపబడియుండిరి.

పాలితుల దుర్భరదుఃఖము

పాలకుడు ఇంతటిభోగోన్మాదుడయ్యె పాలితులు దుర్భరదుఃఖ దుస్థితిపన్నులై జీవించుచున్నారు. కూలిలేని వెట్టిచాకిరిని బలవంతముగా చేయించుకొను ఆచారము ప్రతిసంస్థానమునందును గలదు. ప్రతి స్త్రీ పురుషుడు సంవత్సరమున రెండు నెలలు జీతము భత్యములేని బానిస చాకిరిని నగరికి చేయవలయును. కాని ఈ రెండు నెలలు నియమములు లేకుండా పెరిగిపొయ్యేది కలదు. మరియొక ప్రక్క సంస్థానములో ఒకదినము ఒక అభాగ్యుడు వాకిళ్ల దగ్గర సాష్టాంగముగపడి సహాయమును అతిదీనముగ వేడుకొన్నాడు దేవుడే తన రక్షకుడనియు, బలవంతపు చాకిరి ఎనిమిది నెలలు చేసిబడలి అకటమాడుచున్నానని గుండెనీరగునట్లు యేడ్చినాడు.

రాజాను దినదినమునకు దబ్బు బుద్ధి నాకరిచేయుట

రాజాంతఃపురములోని సేవకుల ప్రతినెల మార్చెదరు. ఆనెలకు తనకగు భోజనఖర్చు సగము రాజాకు యీ సేవకులిచ్చి జీతములేకయే బానిసగా నుండవలెను. వారిగ్రామములవారు సరిజేసికొనుటయే గాక సంపాద పనులన్నిటిని వీరే చేయవలెను.

రాజు వేటకుపోకే గ్రామస్థులు పరవడోలను రావలెను. 2000 మంది పరవ డోలుటను నేను చూచియున్నాను. కాని వీరికి రాజు కణికె దమ్మిడైనను ఒసగ లేదు.

సదా మర్భరమయిన హెచ్చుపన్నులు విధింపబడుచున్నవి. ఇవిగాక రాజబంధువుల పెండ్లిండ్లకో-యూరపు యాత్రలందలి వైభవోన్నతికో-ఇతర పర్వదినోత్సవాలకో మరల రయితులనుండి ధనము పీల్చబడి బీదప్రజలు కల్యమా త్రావ శిష్టులుగ చేయబడుచున్నారు.

పైరుల నాశనము చేయు జంతువుల చంపరాదు.

ప్రతి సంస్థానము నందును ఏగ్రామ రయితుగాని తన పండుచేలను నాశనము చేయు పందులు మొదలగు అడవిజంతువుల చంపరాదు. రాజాకు తెలుపవలెను (యీ దురంతము వేంకటగిరిలో విశ్వరూపమును దాల్చియున్నది) కాని యీ దరిద్ర కృషికులు ఏది చేయుటకు గాని శక్తిలేను. నెమళ్లు ఎక్కుడు హానికారులు సదా వుండే కోతుల పారద్రోల వలసిన దేగాని యీ నిర్మూలన కారుల ఒక దానినైనను అంటరాదు. రాత్రిపూట పైరులనున్న వినాశనము చేయును; వీటి ప్రతి క్రియేలేదు.

భారత సంస్థానాధీశులు చంకరాజనలగు నిరంకుశులు. తమ ప్రజలపై వీరికట్టి అధికారమున్నదో వూహించుటకు ఆంగ్లేయులమగుమనకు కేవలము అసాధ్యము ఒకరాజా నలుగురు రాణులకు భర్తఅయియుండియు లెక్కకుమించిన వుంపుడు కత్తెలను కలిగియుండవచ్చును.

వితంతు భార్యల అమ్మకము

ఒక రాజాకు ఇట్టి భార్యలు 300 మంది యుండిరి. అతని మరణానంతరము అతని కొమారుడు యీవితంతు తల్లులను మార్కెటులో పశులవలె యేలంలో అమ్మివేసినాడు. అపిల్లరాజే " వేడివేడి రొట్టెల మాదిరి అమ్ముడుపోయినాయి " అని నుడివినాడు. ఇంకా సంస్థాన ఉద్యోగులు ఒకరిపై నొకరు వాదులవేసుకొని రాజభక్తి శేషముకు, క్రొత్తరాజా తల్లులను కొనిరి.

క్షుద్బాధా పీడితులగు రాణులు.

మరియొక రాజా తండ్రి మరణాంతము గద్దె ఎక్కగానే తండ్రి భార్యలను ఒక గ్రామమునకు నివాసమంపి దినదినము యిక్కడనుండి భోజనాముల పంపేవాడు. భోజనాముల క్రమేణా క్షీణించి ఆకలి దీరని విధముగుటచే వారికి "ఆకలిరాణులు" అని పేరుబడినది.

చిన్న చిన్న బాలికలను ఆరు ఏండ్లలోపల రాజాకుగా కొనితెచ్చెదరు. అది మొదలు వారికి సంగీతము నృత్యము మొదలగు లలిత కళల నేర్పి వయస్సు రాగానే అంతఃపురమునకు పంపబడుదురు.

ఉద్యోగుల భార్యల హరించుట.

ఒక పంజాబు సంస్థానములో ఒక సిక్కు ఉద్యోగికి ఒక అందమైన భార్య ఇద్దరు బిడ్డల తల్లి ఉండినది. మహారాజు ఈమె సౌందర్యమునకు నోటనీళ్లూరి దొంగతనముగా ఆమెను హరించి జనానాలోనికి తెప్పించుకొన్నాడు. ఈమె భర్త నిస్పృహతో ఆత్మహత్య జేసికొన్నాడు. తరువాత ఆకైనను కదల లేదు.

అందగాళ్ళను పోషించు సంస్థానములు.

నాకు మరియొక అంతఃపురము సంగతి తెలియును. అందమువంత తరుణ వయస్కులను సేవకులుగా చేర్చుకొనుటను కళగా పోషించి అందు శ్రద్ధను బడసినది. దాసీ జనములో ఒక యువతి గర్భము ధరించగానే ఆపెను యీ సేవకులలో ఒకనికిచ్చి పెండ్లిచేసి, యీ మన సేవకుగా కొంత ధనమొసంగబడుచున్నది.

తెల్ల తోలు కోరే సంస్థానము.

మరియొక సంస్థానము తెల్లజాతి స్త్రీలు, సహచారిణులుగా, అంతఃపుర సహాయకులుగా కావలెనని ప్రకటనల గావించుటలో సాంద్ర కళంకము సంపాదించుకొన్నది "దరఖాస్తుతో గూడ ఫోటోలు పంపవలెను" అని అడ్వర్‌టైజుమెంటులో వుండును.

నా స్నేహితురాలొకతె తమాషాకు దరఖాస్తుతో ఒక సుప్రసిద్ధమైన హాలీవుడ్ సినిమా నటకురాలి ఫోటోను పంపినది. వెంటనే ఇట్లు టెలిగ్రాం వచ్చినది "400 రూపాయల జీతంపై నిన్ను నియమించినాము, తక్షణం పనిలో వచ్చిచేరు". కానీ యీమె అచటకు పోలేదు.

నీతి బాహ్యులపాలనము ధర్మమును పాలింపజాలదు.

ఇట్లు సంస్థానములు నడచుచుండ ఎవరేమి చేయగలరు? క్రమ క్రమముగ నీతి క్షీణించి ధర్మశూన్యులగు వారి పాలనము క్రిందనున్న ప్రజలనగమ్యము చేరి ధర్మము నెరవేర్చుకొనజాలరు. ఇట్టి స్థితి లోకల్లోలము లుద్భవించినవనినచో వింత లేదు. ప్రజకు రాజుకు సంబంధము లేదు. స్తోత్రపాఠకులే రాచరికముల నెరపుచున్నారు.

రాజకొమారుల చెడిపి చేయబడుచున్నారు.

జన్మాది రాజకొమారులు ముఖ్యముగా రాచకాబోయ్యేవారు చాల రముగ చెడిపివేయబడుచున్నారు. ప్రతివాడు ముకుళిత హస్తములతో నీవు పోవుచుండ వంగి మ్రొక్కులిడువలయును లేక లేని సిగ్గుపరియోజకులగు సేవకులే యీ చెడుపుకు ముఖ్యకారకులు, ఒక బాలుడు తన సేవకుని తన్నుచుండగా వాడు పాదముల బట్టుకొన్నాడు. అప్పుడు మరీ సులభముగా వానిని ఆ అహంకారి తన్నుటను నేను చూచియున్నాను. మరియొకచోట ఒక రాజకుమారుడు బంగారు శయ్యపై పరుండి. వెండిగిన్నెలలో భోజనముచేసి హానికర మగునట్లు అతి గారాబముతో పెంచబడినాడు.

స్త్రీలను భార్యలుగా అమ్ముట.

ఇక బాలికల కథవేరు. రాజ కుటుంబీకుల సంగతటుండనిచ్చి ఇతర బాలికలు సంతలలో అమ్మబడుచున్నారు. ఈ సంతలు ముఖ్యముగా సిన్దూను పైనున్న సిపియందు జరుగును. బాలికలు వయస్సు ప్రకారము వేరువేరుగు చట్టాలలో నిలిపెదరు. వారిని బాగా అలంకరింతురు. వయస్సునుబట్టి రూపమునుబట్టి బాలికలు రు 100_400 ల వరకు అమ్ముడుపోదురు.

ఇదిగాక దేవాలయముల వారు గూడ బాలికలనుకొని జీవిత పర్యంతము బానిసలుగా పనిచేయించుకొందురు. మంచి జీవితముల గడుపుదమను ఆశతో కొందరు తండ్రులు తమ కూతుళ్ల బ్రాహ్మణులకు భార్యలుగా అమ్ముదురు.

దారుణ శిశుహత్యలు.

పంజాబులో జాట్‌జాతిలో శిశుహత్యలు చాల విస్తారముగా నున్నవి. ఆ సంస్థానములో నందగా ఎక్కువను కొన్న కుక్క పిల్లలను నీళ్లలో ముంచి చంపెపని నాపాతకమునకు జొట్టుకొన్నది. ఒకనాడు రాణి ఒక తెను నాకుజూపి "అది శిశుల చంపేదానిలో ప్రఖ్యాతి బడసినది" అని చెప్పినది. వీలు చూచుకొని యీ హంతకురాలిని కలిసికొని "నీవు బిడ్డలెట్లు చంపుదువని" అడిగితిని "వాళ్ల గొంతులుచాలా సున్నితములు, ఇదిగాక కొన్నిదినాలు బిడ్డలకు నీరు త్రాగనివ్వకుండినా, దిన దినము అన్నములో నల్లమందు కలిపి నా బిడ్డలు చనిపోవుదురు" అని నిర్లజ్జతో పలికినది.

రక్త సిక్త ధనము.

పంజాబులో ఒకరాజ వంశమునకు ఆరు పురుషాంతములకుగా ఒక్క ఆడశిశువు మాత్రమే కలిగినది! వీహారునందు కన్య బిడ్డను కన్నచో మంత్రసానికి కొంతడబ్బునిచ్చి శిశువును తుదముట్టించమనెదరు. మంత్రసాని బిడ్డను ఒకతట్టలో బెట్టి నక్కలకు ఆహారమగునట్లుగా అడవిలో విడిచివచ్చును. స్వదేశి సంస్థానములలో చావు అతిసులభముగా వసగెత్తి వచ్చును. ఒక బాలిక ఆశాస్త్రీయ ప్రేమకథలో చిక్కొనినచో ఆపెనుకొట్టి, రైలు ప్రయాణమునకు తీసికొని పోవుదురు. పాపము రైలు నుండి ఆబాలిక పవ్యముగా "క్రిందకు జారిపడును." ఒక్కొక్కప్పుడు ఇంటే చంపి రైలుకమ్ములపై పడవేయుదురు. గోపానుగూర్చి అనవసర ప్రాముఖ్యమొసగబడుచున్నది. ఇట్టి ఘోరము లనేకములు గలవు.

నెల్లూరు జిల్లాలో ఉప్పు కేసులు.

గాంధి, ఇర్విన్ ఒడంబడికకు భిన్నముగా నెల్లూరు జిల్లాలో గూడూరు, సూళ్ళూరుపేట ప్రాంతములలో వుప్పు యేరుకొనరాదని పోలీసు కమీషనరు ఉత్తర్వు చేసిరి. దీనిపైన వుప్పు ఏరుకొన్న వారిపై చాల కేసులు పెట్టినారు. ఇప్పుడు 100 మంది పంచములకు జరిమానా విధింపబడినది. దీనిని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి బెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు పటేలుగారికి తంతిమూలమున దెలిపిరి.

జమీందారీ రైతుల సభా ఫలితములు

సంస్థానంవారి సైర్యభ్రమ జనితోన్మాద చేష్టలు,

—

ఈకం ! ఉపాధ్యాయుని మార్పు.

మోపూరు గ్రామములో 3-10-31 తేదీన జరిగిన జమీందారీ రయితులసభ నాడు వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డు క్రింద నుండు పాఠశాలోపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయుల సంఘ సమావేశమునకు వెంకటగిరి పోయియుండిరి. ఆరోజు జమీందారుగారి ఉద్యోగులకు వారిలో ఒకరగు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యాయుడు వచ్చియుండిరి. మోపూరులో వారికి విడుదుల నెవ్వరు యివ్వలేదు. ఆకారణమున, బోర్డు బాలికా పాఠశాల భవనమును, బాలుర పాఠశాల భవనమును తాళములు వగుల గొట్టి పైవారు ప్రవేశించి విడుదల క్రింద ఉపయోగ పెట్టుకొనిరి.

తాము వచ్చినప్పుడు ఉపాధ్యాయులు లేకుండా పోయినందుకు జమీందారు గారి రెండవ కుమారులునగు తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారితో చెప్పి ఈయిద్దరి ఉపాధ్యాయులను ఒకరిని యేర్పేడుకును, మరియొకరిని కమ్మపల్లెకును ట్రాన్సఫరు చేసిరి. యింతకు పీసు జమీందారుగారి ఉద్యోగులు వచ్చినప్పుడు గ్రామములోనుండి వీరికి సదుపాయముల గూర్చుటయే యూళాస్తి !

తాలూకాబోర్డులు, జిల్లా బోర్డులు, జమీందారులు మొందుకు ఆక్రమించుకొనెదిన్ని, దీనివల్ల తేటపడగలదు.

ఇకనైనను జమీందారు పార్టీవారిని స్థానిక సంస్థల నాక్రమించకుండ చేయుట ప్రజల ధర్మము.

పై ట్రాన్సుఫరుమగూర్చి కొందరు తాలూకాబోర్డు మెంబర్లు ప్రెసిడెంటుగారికి ప్రశ్నల బంపినట్లు తెలియుచున్నది. వచ్చె తాలూకా బోర్డు మీటింగులో ఏమి సమాధానము ఇత్తురో చూడవలసియున్నది.

కుండలివ్వ నందుకు కుమ్మరికి రు 40 లు జుల్మానా.

అడవి శాఖవారి విపరీతమంటే నమ్మరు ఇదివినండి:- పెరయాచసముద్రంలో ఒక కుమ్మరిని ఒక అడవియుద్యోగి (వెంకటగిరి డివిజనులో) కుండలు ఉచితముగా అడిగాడట! అతను యివ్వలేదు. ఒకరాత్రి ఆకుమ్మరియింట్లో రెండుకొయ్యలు పెట్టబడినవి. మరుక్షణమే అడవి అమలుదారుడు లేనియిరాలునప్పి పట్టుకొని రు 40లు ఎంచను వదలించారు. ఈ సంగతి జమీన్ను పొగిడేవారుండే రెండవరాజ కుమారులకు, కుమ్మరి అర్జీయిచ్చుకుంటే విచారించకనే, నమ్మడంలేదని ఆఅర్జీని పంపటి దాఖలా జేసినారట.

అవిసెలు అంబాల రథం మరింత బాహాటంగా అనాయమ తోలి సూర్యరథం మా దిరి సాగడం మొదలు పెట్టింది, పూజారి ధర్మకర్తల సహాయంతో సుల్తానీంగాన్ని మ్రింగితే ఆకహాయ భక్తు లేంచేస్తారు! ఇంతకూ పెద్దల సామెతిరక్త పోతుందా!

అల్తూరిపాటి రయితులపై అడవిపందుల దాడి

అల్తూరుపాటి గ్రామమునకు సమీపములోనే కొండలున్నవి, షికారి కంచెలున్నవి. పెన్నవెట్టింది మొదలు రాత్రిళ్లు చేలవద్ద కావలివుండి తీరాల. లేకపోతే అడవిపందులు పైర్లను పూర్తిగా నశింపచేస్తవి. వాటిని బెదరకొట్టుటకు పెట్టుటకు పెట్టుకున్న కాల్చినయూతొన్ని పేలుడు గములను చదరగొట్టి గారన్న శిక్షక్రింద విచారించి వెంకటగిరి ప్రభుత్వ రెవెన్యూ వందలాది జుల్మానా విధించును. పైర్ల పంటచివరి మృగాలను భయపెట్టకపోతే యెట్లాఅంటే, పందులను, జింకలను బండలిదొడ్డికి తోలమంటారు. ఈ మాదిరి యిన్నిరోజులు కాలం గడపాలనో దేవునికె ఎరుక! వెనుకటికి ఒకదొడ్డిరు నల్లియందు శెప్పారు లేంచి, నల్లినోట్లో పంచుపోట్లు వేయమని. అట్లావుంది భయంకర ప్రకార అరణ్యక భూతముల జొడ్డికి తోలడం అంటే! అష్టావిష్టతో ప్రధానికధ జ్ఞప్తికి రాకతంలేదా మనకు,

పెండ్లికిగుఱ్ఱాన్ని నిరాకరించుట

మాటుమడుగులో యీమధ్య ఒక వివాహము జరిగినది. అంటే, చాలా జరిగినా ఇందులోనే విశేషం ఈకాలాలో వుండే ఆవారి ఆచారాన్ని అనుసరించి మా వెంకటగిరి జమీందారు వద్దయుండే ఒక్కీ గారి వద్దకు 0—6—0 లు ఖర్చులతో తాంబూలాలను తీసుకవెళ్లి, పెండ్లి ఉత్సవానికి గుఱ్ఱము యిప్పించమని కోరినాము. సరే నన్నారు. గుఱ్ఱాల అమలుదారు గారికి మామూలు చెల్లించు

(దీనికొరవ 7-వ పేజీలో చూడండి.)

కాళహస్తి జమీందారీలో దారుణమైన శిస్తులు

—

మాగాణికి యకరమునకు రు 22½ లు.

—

కాళహస్తి జమీందారి యిలాకా పెరకనపర్తి గ్రామానికి చెరువు నాయకార్ధమున్నది. చెరువు వరవలేను, చెరువుకట్టుకొరకు రొమ్ముదూ రాదుగదు. ఈ గ్రామ మాగాణి భూములన్నియు వర్షాధారమునకే ఫలింపుకాకలెను.

ఈ గ్రామానికి మేతకు పశువులకు పొత్తుగా ఆధారములేవు. దూరపు, కంచెలకు తోలలెను వదే! కాని యీ గ్రామములో శిస్తులభారము భరింపరానిదిగాన్నది వీని క్రిందకయి కొలు ప్రజలకలిగిపోతున్నారు.

దారుణశిస్తు తరముల వరికింపుకు.

వర్షాధారం, పెట్టుక రు 8 లు (తోటలకు గాను.)

స్వంత భావుల ఆధారము యెంకున్నభూములకు (తోటలకు) యీ 1-8 కు 10.

మాగాణి భూములరేట్లు కొన్ని భూములకు

యీ 1-8	1 తరం	22—8—0
,,	2 ,,	18—0—0
,,	3 ,,	10—0—0
,,	4 ,,	6—0—0
,,	5 ,,	5—0—0

రొక్కమక్తా. ధాన్యమక్తా రెండు!

మరికొన్ని భూములకు యీ 1-8

5½ తూములు ధాన్యమున్ను రు 5-8-0 లు రొక్కమున్ను చెల్లించవలెను.

4½ తూములు ధాన్యం రు 4-8-0 లు రొక్కము.

3½ తూములు ధాన్యం రు 3-8-0 లు రొక్కము.

2 తూములు ధాన్యం రు 2-8-0 లు రొక్కము.

1½ తూములు ధాన్యం రు 1-8-0 లు రొక్కము.

4, 5, తరముల మాగాణీభూములు పొత్తుగా యెంటూ పండని పోరంబోకులు.

జమీందారుగారు కాళహస్తి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులేగు రాజా పాముగంటి వెంకట రంగారాయనింగారు అని తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునుగూడ యీదారుణ శిస్తుల తగ్గించనియెడల జమీందారుగారు తమ కాంగ్రెసు నామమును దుర్వినియోగము చేసినవారగుదురు.

ఒక కాళహస్తి రైతు.

వెంకటగిరి సభల నిషేధ ములవంటివి ఇక ముందు జరుగవు.

మదరాసు శాసనసభలో నటేశ మొదలియార్, వెంకటాచలం శెట్టి అబ్దుల్ హమీదుఖానుగార్ల ప్రశ్నలు.

ప్రభుత్వ సభ్యుడు ఫ్రీడ్‌మాన్ గారు తప్పును దిద్దుకొనుట.

8 తేది శాసనసభా సమావేశమున ఇట్లు ప్రశ్నించిరి.

రా॥ బ॥ సి. నటేశ మొదలియారు గారి ప్రశ్న.

(ఎ) వెంకటగిరిలో జమీందారీ రయితుల సభను నిషేధించుచు ఉత్తరువులను జారీచేసిన నూడూరు సబుకలెక్టరు మేజస్ట్రేటులనుండి సమాధానము ప్రభుత్వమువారు గైకొనినారా (బి) అందుకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను సభయందుంచెదరా?

జవాబు:—(1) లేదు. (2) లేదు.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారి ప్రశ్న.

(ఎ) నెల్లూరుజిల్లా వెంకటగిరిలో గత సెప్టెంబరు 8, 9, తేదులందు జరుపబడిన జమీందారీ రైతుల సభయొక్క కార్యదర్శులపై నిషేధపు ఉత్తరువులు జారీచేయబడుట నిజమేనా?

(బి) ఆయుత్తరువుయొక్క నకలును, అందుకు జవాబుగా దాఖలు చేయబడిన పిటీషను యొక్క నకలును, సభయందుంచెదరా?

(సి) ఆ సభయొక్క ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు వెంకటరాయుడు (శాసనసభ యొక్క పూర్వపు సభ్యుడు) గారును, చెన్నపురి శాసనసభయొక్క పూర్వపు సభ్యులగు విశ్వనాథరావుగారును ఆ నిషేధపు ఉత్తరువుల సందర్భమున నూడూరు సబుకలెక్టరు మేజస్ట్రేటును సందర్శించుట నిజమేనా?

(డి) ఈ సభకు ప్రతినిధులును, ప్రేక్షకులును టిక్కెట్లమూలమున చేర్చుకొనబడుట నిజమేనా?

(ఇ) ప్రజాశాంతి భంగమగునని పోలీసువారును, సబుకలెక్టరుగారును భయపడుటకు గల కారణమును, ప్రభుత్వమువారు కనుగొంటిరా?

జవాబు:—(ఏ) గత సెప్టెంబరు 8, 7 తేదులందు జరుగబడుటకు ఏర్పాటుచేయబడిన జమీందారీ రయితుల సభయొక్క ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులుగా ప్రకటింపబడిన కె. కల్యాణరావు, కె. వెంకటరావుగార్లపై సెక్షను 144 క్రింద ఉత్తరువు జారీచేయబడెను.

(బి) నూడూరు జాయింటు మేజస్ట్రేటు ఉత్తరువుయొక్కయు, అందుకు జవాబుగా దాఖలుచేయబడిన పిటీషను యొక్కయు, నకళ్లు సభయందుంచబడినవి.

(సి) అవును.

(డి) సభకు ప్రతినిధులను, ప్రేక్షకులను, టిక్కెట్లమూలమున చేర్చుకొనుటకు ఏర్పాటు చేయబడినట్లుగ తెలిసెను.

(ఇ) ప్రజాశాంతి భంగమగుటకు భయమునకుగల కారణములు నూడూరు జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారియొక్క యుత్తరువునందు వివరింపబడి యున్నవి

స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

దీనిపై అనుబంధ ప్రశ్ననిట్లు అడిగిరి:—ఇక ముందు కొందరు ఆక్షేపించదగిన ఉపన్యాసములు చేయబడునను భయముతో అట్టిసభల నిరోధించుట ప్రభుత్వ తలంపా?

ఇకమీదట ఇట్టివి జరుగవు.

గౌ. ఉస్మాన్ గారిట్లు బదులు చెప్పిరి: “అట్టి సభల సమావేశ పరచుట పరమశూన్యమున నిషేధపు ఉత్తరువు వచ్చుట అని వినా అందరికిష్టమునా నాకు తెలియును. ప్రస్తుత సందర్భమును బాగుగ పరిశీలించితిమి, ఇరుపక్షముల వారి వాదములు సమంజసముగనే యున్నవి. గాని యిట్టివిషయముల యెప్పుడునుగాని జరుగదని మాత్రము గౌరవనీయ సభ్యులతో గట్టిగ చెప్పగలను. ఇకమీద జరుగవు”

ఆంధ్ర పత్రిక సంపాదకీయమున ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

వెంకటగిరి నిషేధపు ఉత్తరువుల గూర్చి మదరాసు శాసనసభలో వచ్చిన ప్రశ్నలకు హోంమెంబరుగారు చెప్పిన జవాబులనుబట్టి, అట్టి యుత్తరువుల కెట్టి యవసరము గలుగలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఎవరో అల్లరి లేవదీయు తలంపుతో, శాంతము సభలను నిరోధించుట, శాంతి రక్షణమార్గము కాజాలదు. దుండగీండ్రను నిరోధించి, శాంతము సభలను జరుగనిచ్చుటయే, అధికారుల ధర్మమగును. ఈ విషయము మరుండు, ఇట్టి ఉత్తరువు లికమీద జరుగకుండ చూచెదమని, హోంమెంబరుగారు ప్రభుత్వపక్షమున వాగ్దానము చేయుట, సమంజసముగ నున్నది. ఈ వాగ్దానము నెరవేరునటో, అధికారులు పరిపాలనలను కాపాడుటకు మెలగుట సులభసాధ్య మగును.

రంగనాయకుల ఆర్థిక విచారణ సంఘము

సంచార కార్యక్రమము

8-11-1931: పెదపలని. గుడ్లదొర, కొండూరు.
9-11-1931: పుండి, లింగసముద్రం, కోట్ల సూరూరు.
10-11-1931: సోమూరు, రావిగుంటపల్లిస్టేటు.
11-11-1931: పెదారికట్ల, పొదిలి
12-11-1931: ఉప్పలపాడు.
13-11-1931: దర్శి.
14-11-1931: కురిచేడు.
15-11-1931: దొనకొండ, తర్లుపాడు.
16-11-1931: పొతకమూరు.
17-11-1931: తాళ్లూరు.

పై కార్యక్రమము ప్రకారం, ఆ కేంద్రములలో బహిరంగ విచారణ జరుపుదుము. జమీందారీ రయితు లెల్లరు విచ్చేసి తమ సంగతులను గూర్చి సాక్ష్యమొసగ వలసినదిగా కోరుచున్నారు.

నెల్లూరు వెంకటాద్రినాయుడు,
కార్యదర్శి,
నెల్లూరు జి. జ. రై. సంఘము

చల్లపల్లి జమీందారీ రయితులు

ఆచార్య రంగనాయకులు గారి ప్రచారము

క్రిందటి నెల తే 19 నుండి తే 30 వరకు రయితు నాయకులగు ప్రొఫెసరు రంగనాయకులు గారు బ్రహ్మయ్యచౌదరి, వాస్తవ్య బ్రహ్మయ్య బలరామకృష్ణయ్య గారలు చల్లపల్లి యెస్టేటులోని ఘట్టు పెనుమత్ర, కాజ, ఘంటసాల, యార్లగడ్డ, చినకళ్లేపల్లి, శ్రీకాకుళం, కలిదిండి గ్రామములందు, రయితుసభలు చేయుచు రయితు సంఘముల స్థాపించిరి. ఈసభల కన్నిటికి, అపరిమిత ప్రాంతీయుల రయితులు వచ్చిరి. రాదారి, తమ పైన రయితు సంఘములను స్థాపించుటకు ఏర్పాటు లు చేయుబడినవి. శ్రీయుత రంగనాయకులుగారు జమీందారీ రైతులను పోరాటములో, జమీందారీ రయితు రైతులకై తమ ప్రత్యేకాందోళనము సల్పి, జమీందారీ పద్ధతి నిర్మూలించవలయునని, రయితులకు తెలియజెప్పిరి శ్రీ బలరామకృష్ణయ్య గారు జాతీయోద్యమము చెప్పిరి, శ్రీ గో. బ్రహ్మయ్యగారు రీసెటిల్‌మెంటు వలన అనేకపు పన్నుల ను రయితులపై వేయుట అధికమౌనని వక్కాణించిరి. కృష్ణాలో జరుగుచున్న కృష్ణాజిల్లా జమీందారీ రయితు సభ వేయుచు సభ యవసరము కలదని చెప్పిరి. ఒకవిలేఖరి.

జమీందారీ రైతు

1981 నవంబరు నెల తే 7 ది.

శనివారము.

బాబో, మాపశువులు జీవాలు

వెంకటగిరి తాలూకాలో హెచ్చు మంది రయితులు, తమ పశువులు నిల్పుటకు, గొర్రెలు, మేకలు జీవించుటకు అవసరముగు కంచెలకు, జమీందారుగారి కృపాకటాక్ష వీక్షణములపై ఆధారపడి యుండుట అందరెరింగినదే! ఈసందు కనుగొని రయితుల అసహాయ స్థితినిబట్టి జమీందారు క్రిందటి నలుబది సంవత్సరములందు, ఒక్కొక్క గ్రామపు కంచెపుల్లరిని అన్యాయముగా, అపారముగా హెచ్చించినాడు. ఒకానొక గ్రామమున రు 16 లనుండి రు 100 లకు, ఈవిధముగా కంచెపుల్లరిని హెచ్చుచేసినాడన్న ఈజమీందారీ దౌష్ట్యమును గూర్చి వేరు వ్రాయనక్కరలేదు క్రొత్తదివాంజీయని, క్రొత్తరాజని, పాత రాజు చనిపోయినాడని, క్రొత్త ప్రిన్సు పుట్టినాడని, ఏవేవో సాకులు జెప్పి, ఎస్టేటు అధికారులు హెచ్చు పుల్లరివిషయమై రయితులనోదార్చుచుందురు. ఈసంవత్సరము, జమీందారీ రయితు సంఘములుపెట్టి, జమీందారీ రయితు సభలు చేసినారను కసిపై, సాధారణముగా జనవరి, మార్చి నెలలో వసూలుచేయుటకు మారు, అక్టోబరు, నవంబరులందే కంచె పుల్లరి చెల్లింపవలెనని బాధించుచున్నారు. ఇప్పటికే పెరిమిడి [illegible] నిన్న మొన్న, మోపూరు తాడు [illegible] ప్రారంభించుచున్నారు. ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టులో 20 సెక్షను వలన రయితులకుండు హక్కుల నొప్పుకొనక, స్మశానములు, మందబయళ్ళు, చెరువు లోతట్టులు, పోరంబోకు డొంకల లోనికి కూడా రయితుల పశువులను, జీవాలను రానివ్వమంటున్నారు, రయితుల కష్టపెట్టుటకై సిపాయీ సిబ్బందిని పంపి, వారికి తమ్ము [illegible] పోలీసువారినికూడ, ఏదో యుచో కుచో కాపెట్టి, తెచ్చి, రయితులకు భీతి పుట్టించుచున్నారు. ఇప్పటికి పదిహేను దినములనుండి పశువులు కొట్టములలో దిగులుపడి చచ్చుచున్నవి. తిరిగినగాని బ్రతుకజాలని జీవాలు, విరగబడి చచ్చేటట్లుగా నున్నవి. ఈ అసహాయులైన రయితుల మొరవినువారెవరు? దివాంజీగారు లేరు. కుమారరాజాగారు లేరు. ఇక మహారాజాగారికి చిల్లర విషయములు పట్టవు.

ఏదిక్కూ జూచినా న్యాయము విచారణస్థానమునందు దొరకమి రయితులందరు స్వయంసహాయ్యముపై యాధారపడ దలచినారు. రంగనాయకులు గారిని రప్పించిరి. స్థానిక నాయకులగు శ్రీ కటికనేని కళ్యాణరావు, వెంకటరామారావుగారల తోడుతో, ఆరవ తేదీన ఆచార్యులవారి అధ్యక్షతక్రింద పలుగోడు గ్రామమున పెద్ద సభ జేసిరి. అందు మోపూరు రయితులు, తాము జమీందారుగారి యుద్యోగస్థుల వద్దకుపోయి, ఏడవ తేదీన రు 50 లు చెల్లించి, మిగతాడబ్బు మరొక పక్షములోపల చెల్లించెదము, ఈ దినము (6 తేది) పశువులు, జీవాల కంచెలలోనికి పోనిమ్మంటిమి కాని, వారొప్పుకొనలేదనిరి. కరువుకాలములో కూడ ఎప్పటియట్లనే తమభార్యల పుస్తెలనమ్మియైన జీవాల 'బ్రతికించుకొనుటకై' కంచెపుల్లరిని చెల్లించెదము కాని, కొంచెము వాయిదా యిమ్మన్న నిరాకరించు యెస్టేటు నేమనవలెనో తోచకున్నది. ఎన్నివిధములనైన, న్యాయము పొందుటకు దుస్తరమని రయితులకు నిరాశ కలిగినది. తుదకీ రయితు మహాసభయందు ప్రొఫెసరుగారి యాధిపత్యమున దివాంజీ, రివిన్యూ అధికారులు, పోలీసువారికి రయితు కష్టనిష్ఠూరములను గూర్చి తెలియజెప్పి, రయితుల కనీసపుకోర్కెలకు తగుసమాధానము రానిచో, సత్యాగ్రహము నెరపుటకు రయితులెల్లరు ప్రమాణములు గైకొన్నారు. రయితు నాయకులు ఈ తీర్మానమును, పూర్తిగా, రయితులకే వదలినారు. పైగా సత్యాగ్రహమునవలంబించుటెంత కష్టమో రయితులెంత త్యాగము చేయవలసి యున్నదో పూర్తిగా వివరించిరి. భరింపరాని కష్టములబొంది, తుదకు తమ పశువులు, జీవాలు చచ్చుచుండ జూడజాలక, తామైన చచ్చుటకు స్థిరపరచుకొనిన యీ రయితుల దయార్ద్రహృదయముల నెంతని కొనియాడగలము! మెత్తని యీ కృషీవలులకిట్టి కష్టముల కల్పించు యధికారుల నేమనవలెనో? సత్యాగ్రహ వ్రతమవలంభించిన రయితులకెన్ని కష్టములు కలుగనున్నవో? బాగ యోచించుకొనవలెను యీశ్వరుడు మంచి యోచన లొసంగుగాక!

సుదర్శనదాసు గారిపై 108 ప్రయోగము

ప్రొఫెసరు సుదర్శనదాసు ఎం, ఎస్‌సి, గారి సన్మానము నాడు దాసుగారు [illegible] తీర్మానము [illegible] గా వారు తిరిగి [illegible] 108 ప్రయోగించిరి. తే 4 ది విచారణ [illegible] ఎవరుకాని సెక్యూరిటీ యివ్వలేదు కనుక రిమాండులో వుంచబడిరి. విచారణ తే 10 ది జరుగును.

బ్రిటీసు నూతన మంత్రివర్గము

క్రొత్త క్యాబినెట్ మ్యాక్డొనాల్డు ప్రధానిగా 20 మందితో ఏర్పడినది, అందు 11 కన్సర్వేటివులు, 5 లిబరల్సు, 4 మ్యాక్డొనాల్డు పక్షము వారు గలరు. ఆర్థిక సభ్యుడు నెవిలి ఛేంబర్లెను అయినాడు. [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] భారతదేశ ప్రతినిధులకు [illegible] ప్రవేశించిరి. [illegible] హోరే ఇండియా సెక్రెటరీ. ఇంతు [illegible] స్వేచ్ఛావాణిజ్య వాదిని అతి [illegible] ప్రధాని [illegible] కలిగినాడు. బాల్డ్విన్ ప్రధాని ప్రక్కన అర్థిక సభ్యుని [illegible] 11 డౌనింగు వీధిలో నుందురు, థామస్, [illegible] గలరు. భారత దేశము పట్ల నూతన ప్రభుత్వ [illegible] మారలేదని [illegible] తెలియు చున్నది. త్వరలో ప్రధాని ఒక ప్రకటన చేయనున్నారు. ఫెడరల్ కమిటీ [illegible] బడియున్నది.

మోపూరు పశువుల వద్దగించుట.

[illegible] పశువులను [illegible] కంచెలకు [illegible] జమీందారుతో [illegible] పుల్లరి చెల్లించు కొంటామనిరి, జమీందారు [illegible] దృష్టుం [illegible] వెళ్లిపోయిరట! [illegible]

ఒక విలేఖరి.

పశువులు మేతకు పోకుండా నిర్భంధించుట

పెనుబర్తి రయితులకు ఫలితములు జమీందారుల విశ్వరూపము.

పెనుబర్తి గ్రామములో తే 17-10-1931 ది జమీందారీ రయితుల సభలు జరిగిన నాటినుండి ఆ గ్రామ రయితులపై తీవ్రనిర్భంధముల కొంత మట్టుకు వచ్చుచుండెను. తర్వాత 4 రోజులకు రివిన్యూ యినిస్పెక్టరు, ఫారెస్టుగార్డు, నలుగురు నాయకులు, నలుగురు సిపాయిలు, యిద్దరు పేటదారులు వచ్చి గ్రామస్థుల వెంటనే రెండు నెలలుగా గ్రామ కంచెల్లో నాగళ్ళున్నవని పశువులను, గడ్డిదాటనివ్వ మనియు చెప్పినారు. ఆ రోజులు అనావృష్టి పుల్లరి వసూలు చేసి కట్టు కొమని గ్రామస్థులు చెప్పుకున్నారు. ఇకరేమి. పుల్లరి వసూలు చేసి కట్టేసిన గ్రామసముదాయక భూములుగాదుండే, మందబయలు, చెఱువుతోట్లు, స్మశానములు మొదలగు ప్రదేశములలో పెట్టుకొంటూ యున్నారు. జమీందారు సిబ్బంది విసరేమి. మరల ఉదయం రయితుల పశువులయందును బయలు తోలిరి. జమీందారు నౌకరులు అచ్చట నిల్వరియుండక భూముల్లో కొట్టుకొనివచ్చిరి. అంతట సముదాయక భూములకూర్చి రయితులకు హక్కు వుండేది లేనిది తమకొని వచ్చారుని నౌకరులు కొంత దూరం వెళ్లిరి. తర్వాత మూడురోజులకు ఆరుగురు పోలీసు కనిస్టేబిల్సు వచ్చిరి. ఇచ్చట పశువులు జమీందారు కంచెలలోకి జొరబడి రోలుచున్నారనియు, అల్లరి జరుగకుండా చూచుటకు వచ్చినా మన్నారు. జమీందారుద్యోగులు లేకుండగ వీరు వెనుకకు వెళ్లిరి. వీరు గ్రామంలో విచారించుకొన్నారు, అల్లరులు ఏమియు జరుగలేదని తెలిసినది. కావున పోలీసులు వెళ్లిరి. తర్వాత మధ్యాహ్నమునుండి ఇరువదిమంది జమీందారుద్యోగులును రెండుగుడిసెల వాండ్లు దూరంగా పూరిలో ప్రవేశించిరి. పోయినదప్పా తగినంత కఠినము చూపలేదని, కొందరుద్యోగుల మార్చిరి. వీరు తే 31-10-1931 ది గ్రామమునకు వచ్చిరి. జమీందారు గారి పశువులను బయలు మొదలగు ప్రదేశములకు రానివ్వకూడదని వారు ఆజ్ఞాపించినారనియు, కొట్టుబడనివ్వనియు, చెప్పినారు. తే 1-11-31 దిన 10 గంటల వరకు గ్రామస్థుల పశువులను బైటకు తోలలేదు. ఇంతలో జమీందారు పోలీసు కేంద్రము, వెంకటగిరి సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు గారున్నూ జమీందారు గారులోవచ్చి గారు గ్రామము నాల్గువీధులలో తిప్పి ఇల్లాలలో బసచేసినారు. కామాయిష్టరు చేత రయితు లందరిని పిలిపించినారు గ్రామాధికారులు కూడా వచ్చినారు. గ్రామ

స్తులు, పశువులు తమయొక్క అడ్డగింపులకు సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరుగారు అడిగినారు.

పోలీసువారి అభాగ్యపు చర్య

అట్టివి యేమియు జరుగలేదని చెప్పినారు, పశువులను మందబయలు మొదలగు సముదాయక భూములలోనికి కూడా జమీందారుద్యోగులు పోనివ్వుట లేదనియు ఈరోజు యింతవరకు పశువులను బైటికి వెళ్లతోలలేదనియు చెప్పినారు. మేతలకు తోలుక పోవుచుండగా రయితులు అడ్డగించినట్లు రాజాగారు చెప్పినారు వానిని విచారించుటకే నేను వచ్చినానని ఇన్‌స్పెక్టరు చెప్పినారు. గ్రామాధికారులు కూడా అడిగిరి వారుకూడా అట్టివి జరుగలేదని చెప్పిరి. సముదాయక భూములలోనికి పశువులు తోలుకొనుటకు జమీందారు నౌకరులు అడ్డగించకుండా తగుఏర్పాటు చేయుమని రయితులు అడిగిరి. దరిమిలా మొదలగు సముదాయక భూములను గ్రామస్థులు వాడుకొనుటకు జమీందారు ప్రత్యేక హక్కు యుండినగాని ప్రవేశింపరాదని వారు చెప్పిరి. అంతట కరణము రూస్టీ ఆఫ్ ల్యాండు అప్పటి దానిలోని 11 సెక్షనులోని దానిలో స్పష్టముగా నుండి బయళ్లు మొదలగు సముదాయక భూములు హక్కు గ్రామస్థులకే వున్నదని చెప్పినను వారు అట్లు చదివినను, జమీందారు ప్రత్యేక వుక్తువు లేక పోవాలేదనియు, అట్లుపోయిన జమీందారు నౌకర్లకు, రయితులకు కలహములు జరుగవనియు అట్టిస్థితిలో పోలీసువారు జోక్యము కలిగించుకోవల తప్పదనియు గాన జమీందారు కోర్టు వెంబడి రాజీగా పరిష్కరించుకొన వలసినదని మా చెప్పి రెండవ గారితోటి కారులో సర్కిల్ యినిస్పెక్టరు గారు అతివేగము వెళ్లిరి.

పుల్లరి వసూలు జనవరిలోనే!

మామూలుగా కంచెపుల్లరి జనవరి ఫిబ్రవరిలో వసూలు చేసుకొనుట కద్దు. పోయిన సంవత్సరం తే 15-2-1931 నిరకంచె పుల్లరి కట్టిరి. ఈ సంవత్సరం ఆర్థిక దుస్థితిచే యింకా ఆలస్యముగా వసూలు చేయవలసిన దానికి మారుగా ముందుగనే వసూలుకు పూనుట అక్రమము. ఈకంచెల పుల్లరి క్రమముగా ఏటి కేటికి హెచ్చించి ఖాలా పెంచిరి. రయితుల లీల్పి పిప్పి చేసియు యీ ఆర్థిక దుస్థితిలో కూడా హెచ్చించిన పుల్లరిచే యిచ్చమనుట అసమంజసము.

అధికారబుద్ధి విపర్యము.

సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరుగారి న్యాయ విపర్యయ బుద్ధిమాత్రము జమీందారు గారి పైని పక్షపాత దూషితమై వారిబుద్ధి విపర్యమును వెల్లడించు చున్నది. సెక్షనులో స్పష్టముగా చెప్పబడిన మాటలకు అర్థము తెలియకుండుట విచిత్రము. సముదాయక భూములలోనికి పశువులను తోలనివ్వకుండా అడ్డుపెట్టినందుకు జమీందారు నౌకర్ల శిక్షించవలసిన వీరు రయితులను వెనుకపెట్టి జమీందారు కోర్కెలకు సాయపడి వంతులకు వీరి పక్షపాతము వెల్లడి ఆయినది. యిట్టి అధికారులను వెంటనే జిల్లా అధికారులు మందలించుట సమంజసము.

(మాస్వంత విలేఖరి.)

పుల్లరి వసూలులో అక్రమము.

జిల్లాకలెక్టరు పరిష్కారమును గోరుట

వెంకటగిరి తాలూకా పంగోలు గ్రామమందు యీనాడు సభ జరిగెను. శ్రీయుతులు ప్రొ. రంగా, శ్రీ వెంకట రామారావు, శ్రీ వెంక రామానాయుడు గారలు విచ్చేసిరి. జమీందారుగారు, కంచెపుల్లరి అక్రమముగా యిచ్చేయమని చేయుచున్నారు. రయితుల పశువులను పెట్టు చేత, పశువులు కొట్టములో ప్రవేశించి సిపాయిలకు వచ్చుచుండే, తమసిపాయిలు, పోలీసు వారితో రయితులకు పీడించుటవలన యీ సంధిగ్ధావస్థ కల్గుటవలనసభ జరుగుటవలసివచ్చినది. ఈ సభయందు ప్రజాకర్షక ఆర్థికత్వ విబ్బందులలో తుల పొందిన టీకరనము గమనించి పుల్లరి వరకు తగ్గించి సిపాయీలకున్నూ రయితులపై మాక పుల్లరిని ఇప్పటకు కాక డిసంబరు తే 15-30 దిలందు మాత్రమే వసూలు చేయవలయునని యు. ఈ ఖండితములకు జమీందారుగారు ఒప్పుకొనినచో, జిల్లా గవర్నమెంటుద్యోగస్థులు, రయితుల తరపున మధ్యవర్తిత్వము నడుపనిచో సత్యాగ్రహము చేయుటకు రయితులు తీర్మానించిరి. ప్రాస్పెక్టరుగారు మా ద్యోగస్థుల సందర్శన వాయిదవేయుట తో మ్రుదమేసిన మరొక సభజరిగి అందు నిర్ధారణగా, సత్యాగ్రహమునుగూర్చి తీర్మానింపబడును. రయితులకు వినుగుబడింది సర్వత్యాగము చేయుట సత్యాగ్రహము గలిగినది. రయితు విరుదగు చున్నారు. సత్యాగ్రహమును మాత్రము రయితు నాయకులు ప్రారంభించుటకు మారు ఎప్పటివారే ప్రజలకు తప్పని సరిగా చెప్పుచు చున్నారు.

(4-వ పేజీ తరువాయి)

గాని మరలోలా వస్తారని వెళ్లినాము. మరలోలా పోయినాము. గుత్తాన్ని యివ్వవద్దన్నారని తెలిసినది. విచారించగా బలాన్మతి వెంకటాద్రిమంత్రి గారు రెండవ రాజకుమారునితో చెప్పి ఇర్వాటు చేసినారని తెలిసినది. ఇంతకు పెండ్లి చేసినవేరము జమీందారీ రయితు సంఘములో పాల్గొనడమే!

తక్కువ రయితు కొల్లు ఇదే హానికే అనుమానదయందునని చలిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారి హెచ్చరిస్తున్నారు. వెనుకగోరాలో వాళ్లకి లేదంటే తెలవారుతుందా? వాసంతకి లేదంటే పూ... క్కడదికి అనిపిస్తు ఒకముపలా మా రెండూ ... నా అడవికి పోయినాడట.

లోకసంచారి.

వార్తావాహిని

రంగనాయకులుగారి రాక.

వెంకటగిరి డివిజను లోని, పెరిమిడి, మోపూరు, గ్రామరైతుల పశువులను, జమీందారు మేతకు పోకుండా నిర్బంధించిన సందర్భమున జిల్గ్రాం యివ్వగా రంగనాయకులుగారు 4 తేది ఉదయం వెంకటగిరి వచ్చిరి. రయితులకు అవసర సలహాలనిచ్చి 5 తేది తెనాలిలో జరుగు గ్రామ పంచాయతీల సభకు వెళ్ళిరి. తిరుగా 6 తేది ఉదయం వెంకటగిరి వచ్చి బలుగోడు గ్రామములో జరుగు రయితుల సభకు వచ్చి వారికి అవసరమగు సలహాలనిచ్చి 7 తేదీన నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరుగారితో జమీందారీ రయితుల కంచెల బాధలు మొదలగు విషయముల గూర్చిన్ని జిల్లా సూపరిండెంటుగారితో 1-11-31 తేదిన పెరిమిడి గ్రామముకు వెంకటగిరి సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు వచ్చి రయితుల పశువులు మందబయలు మొదలగు సముదాయక భూములలోగూడా జమీందారుగారి ప్రత్యేక లిఖిత మూలకమైన వుత్తర్వు లేనిదే పోనివ్వకూడదని రయితుల బెదిరించి జమీందారుకు సపోర్టు చేసిన విషయముల గూర్చి మాట్లాడి 8 తేదినుండి ఈ జిల్లాలో వుత్తర ప్రాంతములో ఆర్థిక విచారణ సాగింతురు,

8 సంవత్సరముల నాటి బకాయిలు ఇప్పుడు వసూలింతురట.

మా వెంకటగిరి సంస్థానములో, కొన్ని రొఖ్ఖ శిస్తుల గ్రామాలున్నూ, కొన్ని ధాన్యపు శిస్తు గ్రామాలున్నూ వున్నవి, ధాన్యపు శిస్తు గ్రామాలలో రెండు మాదిరులు, ఒకటి రొఖ్ఖ తరముల రేట్లమాదిరి ధాన్యపు తరముల నిర్ణయించినవి. మరొకటి పండిన ధాన్యములో జమీందారు, రైతు, చెరిసగము పంచుకొనునది. మొదటిమాదిరి పండినను, ఎండినను తరముల ప్రకారం ధాన్యముగాని, ధాన్యపు క్రయము ప్రకారం రొక్కముగాని వసూలు చేతురు. రెండవమాదిరి పండిన పంటను అంచన వేసి, కోయించి, నురిపించి చెరిసగము ధాన్యము వసూలు చేతురు, ఈ రెండవ పద్ధతిలో నౌకరులు కుంభకోణము చేతురు.

సూళూరుపేట యిలాకా ఒక గ్రామములో మూడు సంవత్సరములనాడు కోయించి కుప్ప వేయించిన దానిని మా అధికారులకు యింతకాలము తీరక (రయితులపై అనవసర వ్యవహారములు జరుపుచుంకుటచే కాబోలు ?) మొన్న నురిపించి ధాన్యం పంచుకొన్నారట !

దీనివల్ల రయితుకెంత లాభమో గమనించండి. ఈలాటి దొరతే శాశ్వతంగా పాలించాలనే మా సోదరులేమంటారు ?

"లోక సంచారి"

ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు సవరణ బిల్లు

మదరాసు శాసన సభలో శే 1 ది ఎస్టేటు ల్యాండు బిల్లునుగూర్చి చర్చింపబడెను. ప్రభుత్వమువారికి చట్టము నుపసంహారించుకొనుట కిష్టము లేదనియు, అందుతో పాటు ఒక ప్రైవేటు బిల్లును ఉపపాదించిన ప్రభుత్వమువారాలోచింతురనియు ప్రభుత్వ సభ్యులు నుడివిరి

రౌండు టేబిల్ సభ విఫలమైన ?

మహాత్ముడు విద్యాకేంద్రము కేంబ్రిడ్జిలో మజ్లిస్ అను హైందవుల సభలో ఉపన్యసించుచు, రౌండు టేబిల్ సభలో తగిన ప్రాతినిధ్యము జనాభిప్రాయానుగుణ్యముగ లేదు. సభ విఫలమగుచో మరల శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడును కానీ బాగుగ యోచించి కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము జరుపబడును. నియమబద్ధ శక్తికి లోబడినదగుటచే యీ ఉద్యమము నెట్లయిన ప్రయోగించవచ్చును అని నుడివిరి. ప్రభుత్వ దృక్పథము మారలేదని ప్రధాని వైస్ రాయి గారికి తంతివంపిరి. కాంగ్రెస్ప్రభుత్వ ఒక చిత్తు ప్రణాళికను వెలువరించిరి.

వివిధ దేశములలో పెండ్లి వయస్సు.

మన దేశములో కడుపులో బిడ్డను గూడా పెండ్లిచేసేవారు. పూర్వము ఇప్పుడు హరవిలాస శారదాగారి పుణ్యాన బాలిక వివాహపు వయస్సు 14 సం॥లని శాసింపబడినది. ఇతర దేశములలో శాసనాల ప్రకారము ఇట్లున్నవి. ఫ్రాంసులో బాలునికి 18 సంవత్సరాలు, బాలికకు 16 ఏండ్లు వుండవలెను. జర్మనీలో వరునికి అధమము 18 వుండవలె. పోర్చుగల్, గ్రీసు, స్పెయిను దేశములలో బాలునికి 14 ఏండ్లు బాలికకు 12 ఉండవలెను. ఆస్ట్రియాలో పెండ్లికొడుకుకు పెండ్లికూతురుకి యిద్దరికి 14 ఏండ్లుండవలెను. ఇక టర్కీలో నడవగలిగి మంత్రాల ఉచ్ఛరింపగలగిన బాలికా బాలురు వివాహ బంధములో తగులుకోవచ్చును. పెర్షియాలో యీమధ్యనే బాల్య వివాహాల నిషేధించే శాసనము చేయబడినది.

పోస్టు కార్డు కనిపెట్టినదెవరు ?

ఈగౌరవము ఇద్దరికి చెందవలయును. యూనివర్సల్ పోస్టల్ యూనియను స్థాపకుడు హీనరిచ్ వాన్ స్టీఫన్ గారు 1865 లో జర్మనీపోస్టాఫీసుకు కార్డు పద్ధతి సూచించినాడు మరల 1867 లో ఒక సభలో తెలుపు సూచన నిరాకరింపబడినది. దీనిని ఎరుగకనే 1869 లో డాక్టరు హెర్మాన్ అను ఆస్ట్రియా వియన్నా పత్రికలలో కార్డును వర్ణించి తక్కువ రేటుకు అమలులో పెట్టవలయునని సూచించిరి. దీని ఆస్ట్రియా పోష్టువారు గ్రహించి వెంటనే ప్రవేశ పెట్టిరి. భారతదేశములో కార్డు 1870 అక్టోబరు మొదటి తేది ప్రవేశపెట్టబడినది.

వ్యవసాయ క్షేత్రము.

ఎముకల ఎరువులు

టి. క్రిష్ణారెడ్డిగారు బి ఎస్‌సి.

పూర్వకాలమున కృషీవలులు ఎముకల విలువ ప్రయోజనము గ్రహించి వానిని ప్రోగుచేసి ఒక గోతిలో నా ఎముకల పొర పరచి పేడచెత్త పొర లుసుంచేయుటచే గోతినిండినపిమ్మట, కుళ్లిన ఆ ఎముకల పెంటలను వాడుచుండువారు. అవి ఆకాలములో బాగుగ మెత్తబడి రుద్దునీయులయ్యెడివి. ఆయెముకలను పొలములందుపయోగించి, పంటల సమృద్ధిగ పండించుచుండిరి.

ఇక్కాలమున కొందరిలో ఈ పద్ధతులు పోవుచున్నవి. అక్కడక్కడ కొందరు కర్తలు ఎముకలపొడిగొట్టు కర్మాగారముల స్థాపించి ఎముకలను వారి మనుష్యుల ద్వారా ప్రోగుచేయించెదరు. వానిని ఆవిరిలో వుడకబెట్టగా వానిలోని క్రొవ్వు పదార్థములు పోవుటచేత సులభముగా పొడికొట్టుటకును, అధికకాలము నిలువయుండు ఆహారముగా నుపయోగపడుటకును వీలగును. వారి పొడిని జల్లెడలగుండ వివిధరకముల ముక్కలుగా (అనగా ౧ అంగుళము 1/4 అం, 1/8 అం, 8/8 అం, 8/16 అం, మొదలగు) ప్రత్యేకించెదరు. వీనిలో చాల సున్నని పొడి పైరులకు శీఘ్రముగ నుపయోగపడుటచే, అన్నిటికంటె దానికే యెక్కువ వెల. ఈ యెముకలలో నూటికి సుమారు ౪ భాగములు నత్రజనియు ౨౨ లేక ౨౪ భాగములు భాస్వరమును (Phosphoric Acid) ను ఉండును. ఈ భాస్వరమే గింజలను బాగుగ కలుగ జేయును.

ఏ పైరులకుగాని, వరికి ధాన్యముగాని, పండ్లుగాని యెక్కువగ ఫలించవలెనన్న నీయెముకల పొడనే యుపయోగింపవలెను. సాధారణముగ నీయెరువును అరటి, నిమ్మ, నారింజ, ద్రాక్ష మున్నగు ఫల వృక్షములకును, బటాణి చిక్కుడు మొదలగు కాయకూరలకును వాడెదరు. వరిపైరు నకు నీ యెముకల పొడిని యెకరమునకు ౩-౪ మణుగుల వరకు పచ్చిఆకు యెరువులతో చేర్చి వేసిన, సాధారణ పాటికి ౨౫ పాళ్లు అధికముగ పండుటయే గాక, తర్వాత రెండు సంవత్సరముల వరకు పైరులకు సత్తువ నిచ్చును. కృత్రిమపు యెరువుల వాడకపు కొన్ని సమయములలో భూమి చెడిపోవచ్చునుగాని, ఎముకల పొడిని ఉపయోగించు భూమి కేలాటి హానియు కలుగదు.

శ్రీగద్దె రంగయ్యనాయుడు గారి అధ్యక్ష కోపన్యాసము.

పోలూరు తాలూకా జమీన్‌దారి రయితు మహాసభ.

(గతసంచిక 8-వ పేజీ తరువాయి)

నేటి జమీందారుల దుష్పాలనము.

శత్రువుపై బ్రహ్మాస్త్రమునువలె రయితులకు పూర్వము గల హక్కులను సైతము అరికట్టఁ గలిగి, వచ్చిన జమీందారులకు సర్వ స్వాతంత్ర్యము కలిగింపఁ జాలినదియు నగు సకలలోక భూయిష్ట మయిన 'ఎస్టేటుల్యాండు అక్టు' అను నొక మహాస్త్రమును దొరతనమువారు సృష్టించి, జమీందారీ రయితులపైఁ బ్రయోగించిరి. ఈ మహాస్త్రమును చేబట్టి, పూర్వము రయితులు సర్వ స్వాతంత్ర్యములతో ననుభవించుచుండిన అరణ్యములు పోరంబోకులు మున్నగు గ్రామ సముదాయపు హక్కులుగల భూములన్నిటిని తమ స్వాధీనము చేసుకొని రయితులు పశువుల మేతకొరకుటకును, కట్టె కంప మొదలగు సామానులు తెచ్చుకొనుటకును గోష్పాదమంత భూమి కూడను వీలులేక నిర్బంధింపఁ దొడంగిరి, భూము లన్నియు సర్వేలు చేసి తమ యిష్టాను సారము తరములు విధించి మితి మీరిన పన్నుల వేయసాగిరి. సాధ్యమైనంత వరకు ఇదివరకు రయితుల స్వాధీన మందుండు తోటలు, దొడ్లు, చెట్లు మొదలగు వాని నిగూఢ దౌర్జన్యముచేఁ గొన్నిటిని కొట్టుల ముఁ గొన్నిటిని తమ స్వాధీనము చేసికొని వీరి రయితుల నోటు గడ్డగొట్టి వారికడుపులఁ గొట్ట మొదలిడిరి. ప్రతిదౌర్జన్యము గావించెదమన్న, రయితులలో నైకమత్య లేకపోవుటచేతను, కోర్టులలో వాదించుదమన్న, డబ్బు లేకపోవుట చేతను జమీందారుల యీ క్రూర కృత్యములు రయితుల కసాధ్య మగుచున్నవి. రయితు లెంతయిన జమీందారు పెత్తనము వ్యాప్తి కూడఁ బూనిన యెడల, వారి గొడ్డుబిడ్డల నింతయెంతో కదలనివ్వక యెల్ల తమ యరణ్యము లలోఁ గాని పోరంబోకులలో గాని ప్రవేశించిన వనుమతి నిర్బంధించి ఎనలేని బందెలదొడ్లఁ బెట్టించి మితిలేని దండుగలఁ బెట్టించి ధనాపహార ములను గలిగించుచున్నారు. వీరి పెత్తనపు ఈయా న్యాయములను దొరతనమువారికిఁ దెలుప సాహసిం చువారు గ్రామములలో అరుదు. ఆస్థైర్యరహిత బలవంతులు రయితులు సాహసించినపుడు విభ జించి పాలింపు' అను రాజనీతిసిద్ధాంతము నవలం బించి వారు జాగ్రత్తపడుచుందురు. కొందరి తమపక్ష మునఁ జేసుకొని తక్కిన రయితుల నణఁచి తమ దుష్కార్యముల సాగించుకొనుచున్నారు. ఇట్లు దురాగతము లొనర్చి సంపాదించిన అధిక ద్రవ్య మును వారు దుర్వ్యసనముల కొఱకే ధారపోయు చున్నారేగాని రయితుల పంటలకుఁ గావలసిన నీటి వసతులు గల్పించుట కొఱకుఁగాని రహదారుల వంటి సౌకర్యములఁ గలిగించుట కొఱకుఁగాని ఒక చిల్లిగవ్వయైన వినియోగించుట లేదు. పండినను ఎండినను ధగ్గరధర్మమేగాని యాక్టు జవాబుదా రీలేదని చెప్పుచు గొడ్డుగోడల నిమ్మళముగా సిస్తుల వసూలు చేయుచున్నారు. ఈ విషయమున ఎస్టేటు ల్యాండుఅక్టు ప్రకారము వీరికిఁగల అధికార ము నిరంకుశము. సకలలోక భూయిష్టమయిన ఈయొస్టేటుల్యాండు అక్టువలన రయితులకుఁ గొన్ని తీరాయితిహక్కులు కలవను మాటయేగాని అవి కేవలము నామమాత్రమై యున్నవి. జమీందారు లకు మాత్రము రయితులపై అడ్డులేని నిరంకుశాధి కారము లింతోసంగఁ బడియున్నవి.

గ్రుడ్డికంటె మెల్ల మేలను లోకోక్తి ప్రకారము రైతులు వర్తకుల వద్దనుండి ఈ పొడిని కొనలే కున్నను వారి గ్రామములందు దొరకు నెముకల ప్రోగుచేయించి వచ్చి రోకళ్లను పొడిగొట్టించి గాని, లేక దిబ్బలో వేసి కొన్నాళ్లు కుళ్ళిన వెనుక వానిని పొడిగొట్టించి గాని వరిపైరుల కుపయోగిం చుట శ్రేయస్కరము.

ఈ యెరువును ఖుష్కిపైరులకు వేయుటచే లాభము లేదు. ఎందువలన ఎముకలు కుళ్లుటకు కొంత తేమ ఎల్లప్పుడును భూమియందుండవలెను. ఆ పరిస్థితులు తరచుగా నీటిపారుదల భూముల యందుండును. కనుక నీ యెరువులను వరి, అరటి, మున్నగు వరిపైరులకు వేయ నగును.

దుర్భరమైన సిస్తులు.

ఆంధ్రదేశపు జమీందారీ ఎస్టేటులలోని భూ ములపై జమీందారులచే విధింపఁబడు భూమిసిస్తు లు సర్కారు గ్రామములలోని సిస్తులకంటె ఎన్ని రెట్లో అధికము అనుటకు ఆక్షేపణలేదు. భూ మిసిస్తు లధికమగుటయేగాక ఏటి అడవులలోను పో రంబోకులలోను రయితుల పశువుల మేసికొనుటకును కట్టె, కంప, ఆకు మొదలగు వానియొక్క పనిముట్లు మొద లగు సామానులు తెచ్చుకొనుటకును విధింపఁబడు పుల్లరులు లేకయు సర్కారు గ్రామముల రయితుల నుండి సర్కారువారు వసూలుచేయు రేటుకంటె హెచ్చు మొబలగు లెక్కచేయుట న్యాయము. కాని

అనేక భూములను జమీందారుల అధీనములోకంటె ఎన్నో రెట్లు ఎక్కువ. భూములన్నియు పంటలు పండించి సర్వజనుల జీవనము గల్పించుచున్న గ్రామములే అడవులయును పోరంబోకులయును అనుభవపు హక్కు తీర్పును కల్పించియుండేగాని జమీందారులు అవి తమవని చెప్పను రైతులు బాధింపవలయునో తెలియుచున్నది. మద్ర గట్టున నున్న సర్కారు గ్రామములలోని రైతులు అటవుల హక్కులుయున్నను తెచ్చుకొని వద్దియుంటునై తమ వ్యవసాయముల మాత్రమే మాయుగాని పారిశ్రామికముల సుఖముగ భోజనము లేనివారుగా నిత్యంచుటకైన అవకాశములు గలవు. కానీ జమీందారీ ఎస్టేటులలోని రైతుల కైశ్వర్యము లేకపోయినను, వారికి స్వతంత్రముగ హక్కులుయుండ లేకపోయినను, ఎక్కట్టకలో, అర్ధరాత్రియో అకస్మికముగా ఏ అక్రమపు హక్కులను జమీందారులు తమ పెత్తనంకెట్టి కట్టించుకొందురో యనుభయముచేత సుఖావహ్రదంబైన జీవనము యుండలేరు. పెంత్తమునంద కొన్ని జమీందారీ ఎస్టేటులలోను పల్లపు భూములపై సిస్తులు ఎకరమునకు పదునేదరము ఇరువది రూపాయలును, అభ్యంతరము పదిహేను రూపాయలకంటె తక్కువ లేదు. మెట్టభూములపై రెండు రూపాయలకు తక్కువ లేదు. ధాన్యపు సిస్తు యేర్పాటుగల కొన్ని ఎస్టేటులలో అయాకాలపు ధాన్యపు విలువపై రేట్లుగట్టి ఎకరమునకు ఇరువది మూడు డబ్బు దినముల క్రింద వసూలు చేయుచున్నారు. కాక, రైతులకు పండినను, ఎండినను గుత్తనిర్ణయము ప్రకారము ఎకరమునకు పుట్టెడో పందుమో ధాన్యమును గొలిచికొని పోవుచున్నారు అవి లోటలకు ఎకరమునకు ఇరువది రూపాయలకు మించినా సిస్తులను పన్నులను జమీందారులు వసూలు చేయుచున్నారు. రైతులు తమ కట్టాభూములలో బావులు చెఱువులు మొదలగు జలాశయములు త్రవ్వించుకొని పల్లపుపైరుల వేయవలెనను అపేకులు న్యాయమైనట్టి పల్లపుసిస్తుల విధించి రైతుల బాధించుచున్నారు. ఈచర్య ఎస్టేటుల్యాండు అక్టు ప్రకారము అన్యాయమైనను దొరకినవారికి దుడ్డి భుజముతో, శాసన సభ సభ్యులకు సాహసాత్తను, ఉద్యోగులకు ఉపకారులను అగు న్యాయబద్ధులు కాని జమీందారీ ప్రభువులనేకి ఎంతమాత్రమును కొలంచుటలేదు. న్యాయమునకై రైతులు న్యాయస్థానముల కెక్కినను ఏదెట్టి మొట్టి మాత్రముతో అడ్డుపెట్టి అందుకొల్ల అల్లము రాయగాగిన జమీందారులే న్యాయాధిపతులు సాహయ్య మొనర్చుచున్నారు రైతులు కట్టాభూములలోని కట్టుబీడులైనను వారి తమకే హక్కుగలదని వాడని వాని ఉపయోగించు కొనకుండ అడ్డుపెట్టుచు, అనేకవిధ రైతుల పశ్చ్యయముగ బాధించుచున్నారు ఈ జమీందారీ ఎస్టేటులలోని రైతు

లిప్పుడు లేక వ్యాకులముకంటె నీచముగ బాధింపబడుచున్నారు. ఇట్టి కష్టపరంపరగల నుండి రైతులు తరింపబడలేకున్న ఎస్టేటుల్యాండ్ అక్టును సంపూర్ణముగా మార్పులుచేసిన యాశపాము కలదు. అందులకే శీఘ్రముగా కోరవలెనని రైతుల దుప్రయత్నకర్తవ్యము.

భూలోక నరకములైన బందెలదొడ్లు.

ప్రజల భూములలో పశువుప్రవేశము చేసి పంటలు మొదలగు ఫలసాయములు తిని నష్టము కలుగుచుండు పశువుల నిర్బంధించి, ప్రజలకు రక్షణము చేయుటకొరకై ఏర్పాటుచేయబడినవి గ్రామములలో బందెలదొడ్లు. ఇవి నిర్మిం చియున్నారు. ఇది న్యాయమార్గమున నడిపింపబడుచున్నంతకాలము ప్రజలకు బందెలదొడ్లు గాక వీటిని గుఱించి న్యాయసంస్థలగ చూచుచుండును. ఇది కొంతవరకు సర్కారు గ్రామములలో జరుగుచున్నది. కాని జమీందారీ గ్రామములలో మాత్రమవి తామే భూలోకనరక మనుభవింప యమధర్మరాజులే నిర్మింపబడిన యమపాశములట్లు ప్రజలకు గనబడుచున్నవి. జమీందారుల గ్రామములలోని సమస్త భూముల పరికట్టి గ్రామస్థుల గొడ్డుగోదలు తిరుగుటకు గోస్పాదమంత భూమియైనను విడువక, తమవిన మొదలిన కంచెలలో మేసినను చెపుము! వానిబంధించి బందెలదొడ్లకు కొట్టి దండుగలు పెట్టించుచున్నారు. తమ తెలిసి మంది రైతుల పశువులు. ఇట్టి విధిని వీధులలో తిరుగు చున్నను, తమ భూములు ప్రొక్కకపోయిన విడువకే గూడ బందెలదొడ్డిలో పెట్టించి బాధించుచున్నారు. జమీందారు ఇట్లుచేయుట అక్రమమని ఫిర్యాదు చేసినచో యిపువ్రకు మేజిస్ట్రేట్లను ఆఫిర్యాదులను బట్టుకొండే చేయుటయును, పట్టినను పరాజయము కలిగించునట్లు చేయుటయును యటసాగుచుండి గల జమీందార్ల నిత్యకృత్యమై యున్నది.

జమీందారులకు శిస్తువసూలుహక్కు తప్ప ఇతర మూడరాదు.

ఈ కష్టమునుండి బయటపడవలెనన్న, జమీందారులకు వ్యవసాయపు భూములపై పన్నులు వసూలుచేసికొను హక్కుతప్ప తదితర అరణ్యాది భూములపై వారికిగల హక్కు తొలగింప రైతులు ఎడతెగని కృషిసల్పవలెనేగాని సుఖప్రదములు చెప్పుటకు గాలము గడపుటవలన లాభము లేదు.

జలాశయము గ్రామపంచాయతీల కప్పగించవలెను.

ఈ కాలపు జమీందారులు ఏకొండతో తప్ప తిక్కనవారందఱు తమరాజ్యేట్లలో దను పూర్వులచే నిర్మింపబడిన చెఱువులు, గుంటలు, కాలువలు వగైరా జలాధారములచేతనే వాలము గడపుచున్నారు. తాము క్రొత్తగా జలాశయముల నిర్మింప కొల్లుచున్నను తమపూర్వులచే నిర్మింపబడిన యీ జలాధారముల నైనను మరమ్మత్తులు గావించుటకు కొల్లకున్నారు. పండినను పండకున్నను రైతుల పీడించి వారియొద్దనుంచి వసూలుచేయు ధనమును నగరపట్టణములలో నాశముచేయుటకైన సంగీకరించుచున్నారు. కాని రైతుల పంటల సౌకర్యములకు ముఖ్యాధారములగు జలాధారములపై నొకసైపాయైన ఖర్చుపెట్ట నవకాశము లేకున్నారు. తమ ఎస్టేటులలో ఎన్ని గ్రామములున్నవో, ఏగ్రామములలో ఎన్ని జలాధారములున్నవో అను విషయము నైనను తెలిసికొను యోగ్యత గొందఱు గొప్ప జమీందారులకు అసలే లేదు అహర్నిశము తమకుగల దుర్వ్యాపారములచే. దను కార్యములు చేయుచున్నను దను తేటెంట్లునైన వినియోగించుట కొఱకు కున్నారు. ఒకవేళ నను దురాశా పిశాచాలపలకు ఏమర్యాదలతో తంత్రముతో న్యాయమార్గము వద్దులకు పెద్దలును మ్మల బందుతలేరు. జమీందారీ గ్రామములలోని రైతులకు బాధాదినము కష్టపరంపరలే! జమీందారీ గ్రామములలోని నీటిసదుపాయము ప్రత్యేకముగ నుండి రైతులపంటల కడతెగక యుపయోగపడవలెనని కోరినయెడల గ్రామపు జలాధారములన్నియు గ్రామపంచాయతులు గాని పంచాయతులు లేనిగ్రామములలో గ్రామపు పెద్దలుగాని అప్పగింత చేయబడి రైతులు జమీందారులకు చెల్లించు సిస్తులలోనుండి ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి మరమ్మత్తులుచేయుంచు నధికారము వారికి కలిగింపబడవలయును. అట్లు జరుగకున్న రైతులకు మరియే విధమున మోక్షము గలుగదు.

అడవులు, పోరంబోకులు.

పూర్వపు జమీందారులు ఇట్టి భూములన్నియు రైతుల సౌకర్యముకొరకే ఏర్పడినవి కాని తమకు వానిపై పెత్తనహక్కు లేదను ధర్మము గ్రహించి వాని పోషించుచుండెడివారు. ఆ కాలమున పశువులు స్వేచ్ఛగ తిరుగుటకు చాలినన్ని యరణ్యములను పోరంబోకులను జమీందారులు ప్రత్యేకించి కాపాడుచుండెడివారు. ఆ జమీందారులు రైతులకు పంటలు పండెడు భూధనమునకంటె గోధనమే మిక్కిలి లాభకరమైన దను తత్త్వమును గ్రహించి యుండెడువారు. ఇప్పటి జమీందారులనినచో గోస్పాదమంత భూమియైనను గొడ్డుగోదలకు విడువక వానిస్వేచ్ఛా విహారము నరికట్టుచు అపాదమస్తకము అలవిగా పన్నుల విధించి రైతులు పిల్చి పిప్పిచేయు తత్త్వమును మాత్రము సంపూర్ణముగ గ్రహించి యున్నారు. ఎస్టేట్సుల్యాండు అక్టునందు అరణ్యములు పోరంబోకులు మొదలగు భూములు గ్రామప్రజల కొఱకు చేరు మాత్రముల విస్పష్టముగ విధింపబడవలెయును.

స్థానికసంస్థలు, శాసనసభలు.

1919వ సంవత్సరపు ఇండియా చట్టము ననుసరించి నిర్మింపబడిన స్థానికసంస్థల చట్టము ప్రకారము ఆ సంస్థలు ప్రజా ప్రతినిధులచేతను పాలింపబడవలెను వారిపరిపాలనము కొఱకునై తల లెక్కించబడుటయు తప్పుగాదు. సామాన్యపు రైతుల విద్దెలు వాణిజ్యంది కష్టసుఖముల బర్చించుకొని తమకు గావలసిన సౌకర్యములు గావించుకొనుటకు నుద్దేశింపబడిన యీ సంస్థలు జమీందారులచేతను గొప్ప భూస్వాములచేతను చిక్కి వారి ప్రయోజనములకే ఉపయోగపడుచున్నవి. కాని సామా

వ్యక్తుల యిష్టానిష్టములను లేకుండ చేయు విషయము చర్చించునప్పుడు జమీన్దారులు తమ పరిపాలనలోని పెక్కు సదుపాయములను గుంజుకొన్న జమీన్దారీ గ్రామరయితులకు శాసనసభలయందు స్థానిక సంస్థలయందు సభ్యత్వమునకు నిలుచు జమీన్దారుల కును వారి యుద్యోగులకును నిర్బంధముగ ఓట్లు నిచ్చు నట్టి విపరీతపద్ధతి ప్రబలి బాధించుచున్నది. తమవోట్లను తమకు వేయనివారిని తొల గించు యితరాధికారుల కెన్నికైన నిమ్మళముగను వారికి గలస్వాతంత్ర్యము వదలిపెట్టి తమకును తమ మిత్రులకును ఇమ్మనుచు జమీన్దారులు నిర్బంధించుచున్నారు. ఏరయితులైనను తమ్ముకాదని యితర ప్రతినిధుల కెవరికైన ఓట్లు నిచ్చి యుండినను, ఇచ్చినను వారిని పలువిధముల బాధించుటయేగాక, అన్యాయముగ వారిపై సివిల్ క్రిమినల్ కోర్టులలో అబద్ధపు వ్యాజ్యములు వేయించియు, పుల్లరిలు చెల్లించినను అవిపులలో నొక్కి గొడవల మేజాపుసాక్ష్యముచేసియు, కట్టించుకొను తెమ్మ కొనకుండ నిర్బంధించియు, కేవలము మానుషముగ అల మటపెట్టి కొంపలుతీయుచున్నారు. శాసనసభలకును, స్థానిక సంస్థలకును ప్రతినిధులుగా పోవుటకు చట్టము ప్రకారము జమీన్దారులకు ప్రత్యేక ప్రాతి నిధ్యపుహక్కు ఉండగా జన సామాన్యమునకై నిర్ణ యించబడిన ప్రాతినిధ్యపు హక్కులలోను వీరుప్రవే శించుట వీరి ప్రతినిధులసంఖ్యయు ఆసంస్థలయందు అధికముగ నుండి ప్రజల ప్రయోజనముల కెదిరి స్వ లాభముల సంరక్షించుకొనుటకే.

శాసనసభలు సంస్థాన దర్బారులగుట

తమరయితులు శాసనసభలకు ప్రజాప్రతినిధు లుగ నెన్నుకొనుకొల వారితో సమానముగ కూర్చుం డగలిగినప్పటికి రాజకీయముగ తమ ప్రయోజనముల కెదురుతిరుగుదురను భీతి పెనుభూతమువలె బా ధించుచున్నది. ఈసంవత్సరము అమలులోనికి రానున్న స్థానికసంస్థల నూతన సవరణ చట్టముకేతను జమీందారుల కితరులకు ప్రజాప్రతి నిధులస్థానముల నాక్రమించునధికారము నుంచలేదు. జమీన్దారులకు శాసనసభలలోను స్థానిక సంస్థల లోను ప్రజాప్రతినిధులుగ నుండు స్వాతంత్ర్య మింత మాత్రము నుండకూడదని వాదించువారలలో నేను మొదటివాడను. జమీందారులు ప్రజలయుపయుక్త తమ దెలిసుకొని ఒక్కొక్కకుటుంబమునుండి తండ్రికొడుకులును, అన్నదమ్ములును అందరును ప్రజాప్రతినిధి స్థానములకు నిలిచి సభలను తమ సం స్థానపు దర్బారులుగ మార్చుకొనుచున్నారు. సభ లలోనుండు సభ్యులలో తమలు పెంచియును కొంద రకు దక్షిణలిచ్చియును తోడ్పాటుగ్యముగ నిమ్ము కొ నబడి పనితో సర్కారుముల జేయుచున్నారు. ఇట్టి సిద్ధాంతము ఇప్పటి రాజ్యాంగమునందు సిద్ధించుట దుర్లభము. అది ప్రజలకు సంపూర్ణాధికారమును గలిగించుట స్వరాజ్యమునందే సాధ్యపడగలదు.

వెంకటగిరి జమీందారీ.

వెంకటగిరి జమీన్దారీ ఆంధ్రదేశమునందు పెద్ద జమీనగుటయేగాక ప్రాచీన సంతతి ప్రభువుల గన్న వెలుగోటివారిచే చిరకాలమునుండి పాలింపబడుచున్న గొప్పసంస్థానమునకు చెందినది. ఈ వెలుగోటివారిలో యనేకులు ప్రజలను ధర్మముతప్పక పాలించుచును వారి కీర్తి దశదిశల వ్యాపించి యుండినది. పూర్వ కాలము నందు జమీన్దారీ ప్రజలతో ప్రభువులపోవ ప్రే మను చెప్పవాలు లేనంతయే యుండెను. ఇప్పుడు మాత్రము ఈ జమీన్దారీలోని రయితులు జమీన్ దారులపాలన సుఖముగ లేనిదనియు దమ సౌఖ్య ములకది చాలనిదనియు చెప్పుట యతిశయము గన్నది. తమరయితుల సుఖజీవనము చేయుటకు దయచేసి ప్రభువులు గోరుచున్న వారు స్వయముగ ప్రజలయొక్క బాగొనరింపవలెను. దురన్యాయములను దండింపవలెను. తాము స్వయముగ విశాలస్వాతంత్ర్యము గావలయును. వారిసంస్థానపు గౌరవమును, ఐశ్వర్యమును, అధికారమును గాపాడు కొనవలెనన్న, అట్లు చేయుటయే శ్రేయోదాయకమని వారు గ్రహింపగోరెద.

జమీందారీ లుండవలయునా?

ప్రజల తెప్పధంగుల గాజించుచున్న యీ వృత్తి యీ జమీందారీలు శాశ్వతముగ మనకలపై వీరిరాజులుగా నుండవలెనను సిద్ధాంతములలోని వా దను నే గాను. బల్గేరియా రుమేనియా మున్నగు పాశ్చాత్య స్వతంత్ర దేశములలోని జమీందారీలవలె మనదేశములోని యీ జమీందారీలను వెంటనే రద్దుపరచవలయునను దానుణసిద్ధాంతము ననుసరించు వారలలోనివాడను గాను. అయినను, సాధ్యాసాధ్య ముల దీర్ఘముగ నాలోచించి కాలానుగుణముగ గార్యము జరిపించవలయునను సిద్ధాంతమును బుగ స్వీకరించుకొని కాలముకొరకు వేచియుండ గలయు నవెడివాడను.

రయితు సంఘములు.

పూర్వము ప్రతిగా గ్రామమునందు గొందరు గ్రామపెద్దలు మధ్యవర్తులుగ నుండి జమీందారు లకును రయితులకును గల వ్యవహారములను తీర్చుచు రయితులకు గాని జమీందారులకు గాని కొట్లాటలు తమ ద్రవ్యమును వ్యర్థముగ వ్యయపెట్టకుండ చేయు చుండెడివారు. ఇప్పుడు జమీందారులకు జమీం దారీ రైతులకు కలతలేర్పడి ఒకరిమీదనొకరు నెరవేర్చు పరస్పర విశ్వాసములేక దమనవిధానము ననుసరింపజేయుచున్నారు. ఇది యత్యంత శోచనీయ విషయము. ఆతప్పును గ్రహించి యిప్పుడు రయితులు రయితుసంఘముల నేర్పాటు చేసికొనుచున్నారు. అవి జమీందారులకు గిట్టకున్నవి. రయితులు సంఘములను నిర్మించుకొని ఏకమై ఐకమత్యముతో దమకోర్కెలను తెలుపుచు రయితుల నన్యాయముగ పీడించి సంపాదించుచున్న ఆదాయ ములకును అధికారమునకును సంకేతమువలె కలుగు నను నమ్మకము వీరిని పీడించుచున్నది. ఒక్కొక్క గ్రామమునకు తాలూకాలయందును మండలముల యందును రాష్ట్రములయందును రయితుసంఘము లేర్పడినయెడల సంఘకార్య నిర్వాహకులను జమీ న్దారులును తమప్రజల వ్యవహారముల నెంచుట చే వ్యక్తిగతముల నిగ్రహించి వ్యర్థ ప్రభావముల నుండి విముక్తులై సుఖముగ నివసింపగల్గి రయితురాత్రి యును అత్యాచారములు జమీన్దారులు గ్రహిం పలేనంతలకు చెందియుందురు. ఎక్కువదిగి గంతకట్టిపెట్టినా కిరయను లేదు. వారిశయ్యపై వున్న కను కాకున్నను మననర్మము మనము నెరవేర్చు తీరవలయును. జమీన్దారీ రయితు సంఘముల విరివిగా గ్రామ గ్రామముల స్థాపించి మనన్యాయ మయినహక్కులకై మనము పోట్లాడవలయును.

జమీందారీ రయితు పత్రిక.

ఈనవనాగరిక ప్రపంచమునందు ఏకార్య మును పత్రికలమూలమున ప్రకటన గాంచుటచేతనే జయము నొందుచున్నదనుట నిశ్చయము. ఇటీ వల ప్రారంభమైన జమీన్దారీ రయితుల యొద్ద మును దేశమునం దభివృద్ధి గాంచునిమిత్తము స్థాపిం పబడి శ్రీయుతు వెంకటరామానాయుడు గారిచే సాహసధైర్యములతో నడిపింపబడుచున్న జమీన్ దారీ రయితుపత్రిక కడచిన సత్యాగ్రహ సమయ మందును మద్రాసుశాసనము క్రింద నిషేధింపబడి నను పట్టుదలతో పునరుద్ధరింపబడి రయితుసంఘ ములకు ఆధారసేవ జేయుచున్న దనుటకు సంతసిం చుచున్నాను. ఈ పత్రికను అనుదినము పత్రికగా చేయవలయును. గ్రామ గ్రా మమున కొక్కొక్క పత్రికయైనను పోవుచుండ వలయును. చదువు తెలియని రయితులు చదువు కొన్నవారిచే చదివించి కొనియున విషయములు వినుచుండవలయును. రయితు లందఱు శక్త్యను సారము ధనసాహాయ్యముచేసి యీ పత్రికను పోషిం చుచుండవలయును. ఇట్టివి యనేకపత్రికలు మన దేశమున వెలువడి దారిద్ర్యము లేక అభివృద్ధిముగ పోషింపబడుచున్న పుడే మన జమీందారీ రయితుల యొద్యమము రాణింపగలదు.

స్వస్తి.

ఇంతవరకును, జమీన్దారీ రయితుల కష్టసుఖముల నెఱిగింపజేసితిని. అయినను మీ దయామయమగు సాహాయ్యము లేనిచో నేనిసభా కార్యక్రమమును నిర్విఘ్నముగ నెరవేర్పలేనని నాకు దెలియును. కనుక మీరందఱు నీసభా కార్య నిర్వాహణమునందు తోడ్పడి జయమును గలి గింపగ ప్రార్థించుచున్నాను. విజయనగరము శుభ దినమందు ప్రారంభింపబడిన మీ యీ [illegible] తాలూకా ప్రథమ రయితు మహాసభ యొక్క కీర్తి దిక్కులవ్యాపించి మీకు సర్వదా సకల భాగ్యము సౌభాగ్యము స్వీయగాపుత!

నవ్వు పువ్వులు

డాక్టరు - కోశించి - నీజబ్బుకు, సిగరెట్లు, బీడీలు, సారాయి, మాంసాదు లుతినరాదు, అంటే"

రోగి బయలుదేరి పోబోగా డాక్టరు "నాఫీజేదంటే?"

"ఎందుకు? మీసలహా ప్రకారం నేను నడచుకోబోయ్యేది లేదు"

◆ ◆ ◆

పిల్లవాడు:- నాయనా, విశ్రాంతి అంటే ఏమిటి!

తండ్రి:- భార్య ఏదో పనిచేసి కొంటూ లోకలుంటే భర్తబయట దిగులులేకుండా కూర్చున్న రెండు నిమిషాలే

◆ ◆ ◆

జనిదొరకని బి,ఎ, భార్యతో "ఏమే! రాత్రి నాకు జనిదొరికినట్లు కలవచ్చింది"

"అవును, అందుకే అలసియున్నారు"

◆ ◆ ◆

మీ పిల్లలందరూ సంగీతపాటకులైనా నీకు సంగీతంపై అభిరుచి ఎందుకు లేదయ్యా "మీవారి సంగీతంవింటే మీకూ అట్లనే వుంటుంది"

◆ ◆ ◆

యజమాని:- చూడు! ఆమూలబల్లల మీద ఆరునెలల దుమ్మున్నది.

కొత్తసేవకుడు:- దానికి నేనేమి చేసేకంటి, నేనువచ్చి మూడు నెలలేగదా అయింది.

* * *

దారిమధ్య మోటారుచెడింది. డ్రైవరు క్రిందదూరి ఎల్లక్రిందలా పండుకొని ఏదో రిపేరు చేసు కొంటుండినాడు. ఇంతలో రోడ్డుప్రక్కన వుండే గ్రామంనుండి యిద్దరు వచ్చిచూచినారు.

ఒకడు:- ఏమిటట్లా చూస్తున్నాడు పండుకొని"

మరియొకడు "వెర్రిముగం! మోటార్లు ఎప్పుడూ చూడలేదు గామాల"

◆ ◆ ◆

డైరెక్టర్లు

1. రాజానాయుని వెంకటరంగరావు బహద్దరుగారు, మునగాల జమీందారు, నడిగూడెం.
2. దివాన్ బహద్దరు కె. సూర్య నారాయణ మూర్తిగారు, కాకినాడ.
3. టి. వెంకటేశ్వర రావుగారు బార్-ఎట్‌లా, బెజవాడ
4. కె రంగాచార్యులుగారు, యం. ఏ., బి, యల్., లెక్చరరు, మహారాజా కాలేజి, విజయనగరం.
5. రావుసాహెబు కొండ రెడ్డి గారు. అడ్వొకేటు, బెజవాడ
6. ఎన్. వి. ఆర్. రెడ్డిగారు, ఎం. ఏ. కుమార రాజా, మునగాల.

అడ్వైసరి బోర్డు

శ్రీమతులు, డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారు
ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు.
అంబు స్వామినాధనుగారు.

స్త్రీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యములతో!

దీ డక్కన్ లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(బెజవాడ హెడ్డాఫీసు).

స్త్రీలకు పురుషులకు ఒక్కటే రేటు!

ఉచిత భీమా

(నెలకు రూ 1-0-0 మాత్రమే)

ఉభయకుటుంబ లాభపద్ధతులతో
గర్భిణీ స్త్రీలకు అవసర సమయమున వడ్డీ లేక
ఋణమునిచ్చు సౌకర్యములు గలవు.

వ్యాధిగ్రస్తులైన స్త్రీపురుషులకును పై సౌకర్యము కలదు.

బీదలకు ముఖ్యముగా లాభకరమైనది.

ఇచ్చుమొత్తము రు 120-0-0 } పది సంవత్సరములకు { పుచ్చుకొను మొత్తము రు 250 మొదలు రు 500.

8 మాసములు కట్టినపిదప చనిపోయినను పై విధముగా పంచబడును.

మేనేజింగు డైరెక్టరు
యస్. గోవర్థనరావు. బి. ఎ.

స్త్రీ ఆర్గనైజర్లు.
శ్రీ. కనకమ్మ,
మ. కమమ్మ.

సంపాదకుడు, ప్రకాశకుడు :— ఎల్లాయి వెంకటాద్రియా నాయుడు, ౪౦. శ్రీ వెంకటేశ్వర విలాస ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము, కొత్తపేట, [illegible]